

Õiguskantsler

Esimees Märt Rask
Riigikohus
info@riigikohus.ee

Teie

nr

Õiguskantsler 20.03.2013 nr 9-2/130381/1301349

**Arvamus põhiseaduslikkuse järelevalve kohtumenetluses
Vanemahüvitise seaduse § 3 lg 7**

Austatud Riigikohtu esimees

Pöördusite minu poole arvamuse saamiseks, kas vanemahüvitise seaduse § 3 lõike 7 esimene lause on Tallinna Halduskohtu 22.02.2013 otsuses viidatud ulatuses vastuolus põhiseadusega. Tallinna Halduskohus jättis 22.02.2013 kohtuotsusega haldusasjas nr 3-11-1042 kohaldamata ning tunnistas põhiseadusega vastuolus olevaks vanemahüvitise seaduse § 3 lg 7 esimese lause osas, mis annab maksimaalses määras vanemahüvitist saava isiku puhul hüvitise määra suurema sotsiaalmaksuga maksustatava tulu teenimise korral tulemuse, et isiku summaarne sissetulek (korregeeritud vanemahüvitis pluss lisatulu) väheneb võrreldes olukorraga, kus ta lisatulu poleks teeninud.

Analüüsinud vanemahüvitise seaduse § 3 lõike 7 esimest lauset, leian, et viidatud sättes sisalduv vanemahüvitise ümberarvutamise valem on vastuolus põhiseaduse § 12 lõikes 1 sätestatud võrdse kohtlemise põhimõttega.

Vanemahüvitise seaduse § 3 lg 7 esimene lause kohtleb põhjendamatult ebavõrdselt sama suurt vanemahüvitist saavaid isikuid sõltuvalt juurdeteenitava lisatulu suurusest – isikuid motiveeritakse teenima lisatulu kas täpselt hüvitise määras või märkimisväärselt rohkem, sest kui isik teenib lisatulu hüvitise määra veidi rohkem, kaotab ta oma kogusissetulekus (peab riigile tagasi maksma suurema summa kui oli tema poolt teenitud lisatulu). Ebavõrdne kohtlemine on tingitud valemis sisalduvast veast, mida seadusandja seaduse vastuvõtmisel ette ei näinud.

Kuna õiguskantsleri menetluses oli isiku avaldus samas asjas, mille on lahendanud Tallinna Halduskohus oma 22.02.2013 otsusega, siis edastan Riigikohtule nimetatud avalduse menetlemise tulemusena valminud õiguskantsleri märgukirja sotsiaalministrile ning ei korda siinkohal märgukirjas esitatud põhjendusi. Lisan ka sotsiaalministri vastuse märgukirjale, milles minister teatas, et vanemahüvitise seadust kavatsetakse muuta, et puudus kõrvaldada.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Eraldi soovin juhtida tähelepanu sellele, et Tallinna Halduskohus jättis vanemahüvitise seaduse § 3 lg 7 esimese lause kohaldamata osas, mis puudutab maksimaalses määras hüvitise saajaid (kuna kaebuse esitaja oli maksimaalses määras hüvitise saaja). Samas eksisteerib aga minu poolt käsitletud vastuolu põhiseadusega ka valemi rakendamisel maksimumilähedastele vanemahüvitistele. Seetõttu olen juhtinud sotsiaalministri tähelepanu vajadusele analüüsida seaduse põhiseadusega kooskõlla viimisel mitte üksnes maksimumhüvitise kasutamisel tekkivaid vigu, vaid tuvastada see piir, millest alates valemi rakendamine annab seaduse eesmärkidele vastupidise tulemuse.

Ühtlasi teatan, et ei soovi asja arutamist suulises menetluses.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Nele Parrest
õiguskantsleri asetäitja-nõunik
õiguskantsleri ülesannetes

Lisatud: Õiguskantsleri 3.12.2012 märgukiri sotsiaalministrile;
Sotsiaalministri 12.02.2013 vastus õiguskantsleri märgukirjale.